

Eerste Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de Commissie voor Financiën
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Datum 13-04-2018, 's-Gravenhage

Betreft Input SBF voor inbreng schriftelijk overleg inzake het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018

Geachte senatoren,

Het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 is op 6 april 2018 aan de Eerste Kamer aangeboden in het kader van een voorhangprocedure. SBF heeft op 28 februari jl. inbreng geleverd voor de internetconsultatie van dit uitvoeringsbesluit, namens goede doelen, kerken en vermogensfondsen die werkzaam zijn in Nederland die door dit Uitvoeringsbesluit getroffen worden. Het blijkt echter dat onze bezwaren niet zijn weggenomen.

SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie)¹ wil u daarom enkele specifieke suggesties voorleggen in het kader van het inbreng voor het schriftelijk overleg met het Ministerie van Financiën op 17 april aanstaande. Tevens maken wij van deze gelegenheid gebruik nogmaals ons algemene standpunt inzake ANBI's en UBO's onder de aandacht te brengen.

Hoogachtend,

Joost van Lanschot
Voorzitter SBF

¹ SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties:

Goede Doelen Nederland Brancheorganisatie van goede doelen

FIN - Vereniging van Fondsen in Nederland Brancheorganisatie voor vermogensfondsen

Nederland Filantropieland Brancheorganisatie voor fondsenwervende instellingen en professionals

CIO - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken Samenwerkingsverband van 28 christelijke kerken en 2 Joodse gemeenschappen

Geen rekening gehouden met specifieke situatie ANBI's

De hoofdlijn van onze inbreng bij de internetconsultatie was de zorg over het feit dat in de versie van dit Uitvoeringsbesluit die ter consultatie voorgelegd werd, geen enkele rekening werd gehouden met de specifieke Nederlandse situatie van ANBI's² en aanverwante algemeen nut beogende organisaties.

Er zijn meer dan 45.000 ANBI's in Nederland, die van groot belang zijn voor de Nederlandse maatschappij. Onze dringende boodschap was dat als dit ontwerpbesluit ongewijzigd wordt doorgevoerd, het functioneren van ANBI's in ernstige mate wordt belemmerd. Dat kon volgens ons niet de bedoeling van dit ontwerpbesluit zijn.

Wat SBF zorgen baart, is dat ook in dit aangepaste ontwerp Uitvoeringsbesluit niet expliciet rekening wordt gehouden met de specifieke positie van ANBI's.

1. Situatie algemeen nut beogende stichtingen inzake 'uitkeringen'

In dit ontwerpbesluit wordt niet duidelijk hoe datgene wat over 'uitkeringen door stichtingen' staat geschreven zich verhoudt tot de ANBI-regelgeving. De ANBI-regelgeving komt erop neer, dat een ANBI geen 'owner' mag hebben (noch direct, noch indirect). Voor Nederlandse stichtingen geldt immers het uitkeringsverbod van artikel 2.285 lid 3 BW. Op grond van het uitkeringsverbod doen Nederlandse stichtingen in de praktijk noch uitkeringen aan oprichters, bestuurders of leden van andere organen, noch aan anderen, tenzij wat deze 'anderen' betreft de uitkeringen een ideële of sociale strekking hebben.

Wat dit onderwerp betreft staat nu in de Nota van Toelichting (pagina 29) dat *'tot de UBO's van een stichting onder andere de natuurlijke persoon of personen die direct of indirect meer dan 25% van het eigendomsbelang in de stichting houden worden gerekend. In het geval van stichtingen kunnen uitkeringen aan anderen dan de oprichters, bestuurders en leden van andere organen worden gedaan met een ideële of sociale strekking. Deze uitkeringen vallen als uitkeringen van winst ook onder de definitie van eigendomsbelang.'*

Uitkeringen die ANBI's doen zijn echter nooit 'uitkeringen van winst' en er kan ook nooit sprake zijn van 'eigendomsbelang'. Als dit uitvoeringsbesluit in de huidige vorm doorgang zou vinden, zouden bijvoorbeeld begunstigden (stichtingen die iets goeds voor de maatschappij tot stand brengen) die door vermogensfondsen worden ondersteund als UBO dienen te worden geregistreerd.

Het identificeren van de feitelijk begunstigden is in dit geval maatschappelijk ongewenst (ook vanwege privacy) en leidt tot een onevenredige administratieve lastendruk. E.e.a. zou

² Algemeen Nut Beogende Instellingen; dit kunnen zowel stichtingen als verenigingen zijn

resulteren in een absurde en onwenselijke situatie die bovendien niets bijdraagt aan de doelstelling van deze wet, namelijk witwassen en terrorismefinanciering tegengaan.

Mogelijke vragen aan de Minister van Financiën

I. Bij ANBI's mag wettelijk gezien (artikel 2.285 lid 3 BW) geen sprake zijn van eigendomsbelang. Daarnaast mogen ANBI's geen winst maken, dus kunnen uitkeringen van ANBI's geen 'uitkeringen van winst' zijn. Hoe verhoudt dit zich tot de passage in de nota van toelichting: 'In het geval van stichtingen kunnen uitkeringen aan anderen dan de oprichters, bestuurders en leden van andere organen worden gedaan met een ideële of sociale strekking. Deze uitkeringen vallen als uitkeringen van winst ook onder de definitie van eigendomsbelang.'?

Als uitkeringen in het geval van ANBI's worden beschouwd als eigendomsbelang, betekent dat dan inderdaad dat begunstigden van ANBI's als UBO's zouden moeten worden aangemerkt? Heeft u nagedacht over de maatschappelijke gevolgen hiervan?

II. Hoe heeft u in het huidige wetsvoorstel rekening gehouden met de onwerkbare situatie dat begunstigden van algemeen nut beogende stichtingen als UBO geïdentificeerd zouden moeten worden, hun identiteit als zodanig geïdentificeerd zou moeten worden en er een PEP-check uitgevoerd zou moeten worden?

2. Bestuurders ANBI nog steeds gezien als UBO

De huidige versie van het ontwerpbesluit stelt nog steeds dat bestuurders van een stichting (dus ook een ANBI) als uiteindelijk belanghebbenden moeten worden gezien.

In algemene zin brengen wij hierbij nogmaals in, dat het benoemen van bestuurders van ANBI's als UBO's hun positie kan schaden / hen zelfs persoonlijk in gevaar kan brengen. Hoewel bestuurders van ANBI's geen recht mogen hebben op het (vaak aanzienlijke) vermogen van de instelling staan zij, als zij als UBO worden aangemerkt, dan wel volkomen ten onrechte als zodanig geregistreerd.

Dit zal met name een probleem worden als bestuurders van ANBI's in het UBO register als UBO's zouden worden aangemerkt.

In de Nota van Toelichting (pagina 24) bij het ontwerpbesluit wordt gesteld, dat de begripsomschrijving voor een UBO die bij Wwft (cliëntenonderzoek) wordt gehanteerd, ook zal gelden bij de wetgeving inzake UBO-registratie.

Mogelijke vraag aan de Minister van Financiën

III. Heeft u bij de nadere uitwerking en uitbreiding van de begripsomschrijving van 'uiteindelijk belanghebbende' en van wie als zodanig dient te worden geregistreerd rekening gehouden met de specifieke situatie van ANBI's als juridische entiteit zonder UBO, zoals destijds toegezegd in de door u overgenomen motie Schouten (31.477 nr. 16)? Zoja, op welke manier komt dat tot uiting in dit ontwerpbesluit?

3. Situatie kerken

In het ontwerpbesluit Wwft 2018 dienen kerken nog steeds een UBO aan te wijzen, terwijl zij - aldus de Memorie van Toelichting bij het in april 2017 in consultatie gebrachte wetsvoorstel Implementatiewet Registratie Uiteindelijk Belanghebbenden - vrijgesteld zouden worden van het registreren van een UBO in het Handelsregister.

Ook voor de kerkgenootschappen geldt dat zij - met inachtneming van de in artikel 2 gegeven inrichtingsvrijheid - geen 'eigenaar' kennen, wij verwijzen hiervoor naar het hierboven gestelde over stichtingen.

In onze reactie op de internetconsultatie stelden wij de vraag:

Waarom wordt ervoor gekozen om in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 bij kerkgenootschappen toch uiteindelijk belanghebbenden te registreren? De beweegredenen om kerken uit te sluiten van het UBO-register zijn toch niet veranderd?

Verwezen wordt naar de reactie van Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) d.d. 27 april 2017 in het kader van de internetconsultatie over de Implementatiewet Registratie Uiteindelijk Belanghebbenden.

Mogelijke vraag aan de Minister van Financiën

IV. Hoe verhoudt het feit dat de kerken wel voor de Wwft 2018 een UBO dienen aan te wijzen zich met het niet opnemen van kerkgenootschappen in het UBO-register ?

4. Grote gevolgen m.b.t. lastenverzwaring voor ANBI's niet genoemd

Wij hebben in onze reactie op de internetconsultatie ingebracht dat de gevolgen voor algemeen nut beogende stichtingen en verenigingen, met name als de bepalingen inzake UBO ook zullen gelden voor de Implementatiewet Registratie Uiteindelijk Belanghebbenden, zeer belastend kunnen zijn. Op de gevolgen voor het bedrijfsleven m.b.t. administratieve lasten en nalevingskosten wordt wel ingegaan, maar naar de mogelijke lastenverzwaring voor ANBI's heeft het Adviescollege Toetsing Regeldruk niet gekeken.

Mogelijke vraag aan de Minister van Financiën

VI. Waarom is niet gekeken naar wat de huidige UBO wetgeving in wording voor de lastenverzwaring van de 45.000 ANBI's in Nederland betekent?

VII. Wij vragen ons af wat er, wat cliëntenonderzoek door financiële dienstverleners betreft, nu concreet in de praktijk zal veranderen door dit ontwerpbesluit?

Tevens maken wij van deze gelegenheid gebruik, bij u nogmaals ons standpunt inzake ANBI's en UBO's onder de aandacht te brengen:

SBF standpunt

SBF heeft bezwaar tegen de mogelijk nieuwe verplichting om een persoon of personen op eindverantwoordelijke of bestuurlijke posities te registreren als UBO. Een dergelijke verplichting zal negatieve gevolgen hebben voor (bestuurders van) algemeen nut beogende instellingen (ANBI's).

1. Het is inhoudelijk onjuist om ANBI's te verplichten, een UBO of 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister. De essentie van een organisatie die de ANBI-status heeft verkregen is dat de 'uiteindelijk belanghebbende' het algemeen nuttige doel is waarvoor de ANBI-status is afgegeven. Dit kan uit de aard van de zaak bij ANBI's nooit een natuurlijke persoon zijn. De eisen voor deze status zijn helder en laten geen ruimte voor misverstanden op dit punt. Daarnaast is het een ANBI wettelijk verboden om een persoon werkzaam te hebben die bij ontmanteling gerechtigd zal zijn op het vermogen van de instelling.
2. Het verplicht te doen publiceren van gegevens over de 'uiteindelijk belanghebbende' van een ANBI kan op onjuiste wijze de privacy van betrokkenen aantasten. Hoewel bestuurders van ANBI's geen recht mogen hebben op het vermogen van de instelling staan zij wel als zodanig geregistreerd. Er ontstaat zo dus door deze wet doelbewust onjuiste informatie over personen.
3. ANBI's de verplichting opleggen, een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren beïnvloedt de beeldvorming en het functioneren van de filantropische sector negatief. De neiging om bij te dragen aan de sector zal afnemen. Minder mensen zullen zich bestuurlijk voor ANBI's willen inzetten.
4. ANBI's de verplichting opleggen, een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister leidt tot onnodige verzwaring van de administratieve lastendruk. Uit recente evaluaties blijkt dat met name kleinere ANBI's – en dat zijn er veel – thans al grote moeite hebben met de administratieve lastendruk. De hier gewenste registratieplicht is een onnodige verzwaring .

samenwerkende
brancheorganisaties
filantropie

SBF

SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties:

Goede Doelen Nederland

Brancheorganisatie van goede doelen

FIN - Vereniging van Fondsen in Nederland

Brancheorganisatie voor vermogensfondsen

Nederland Filantropieland

Brancheorganisatie voor fondsenwervende instellingen en professionals

CIO - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken Samenwerkingsverband van 28 christelijke kerken en 2 Joodse gemeenschappen